

Αθήνα, 4 Νοεμβρίου 2013

ΕΡΩΤΗΣΗ & Α.Κ.Ε.

Προς τους Υπουργούς :

- Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής Κο Ιωάννη Μανιάτη
- Εσωτερικών Κο Ιωάννη Μιχελάκη
- Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας Κο Κων/νο Χατζηδάκη

Θέμα: "Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης αποβλήτων"

Είναι γνωστό ότι, σε υλοποίηση σχετικής πρόβλεψης του ν. 4042/2012, εκπονούνται νέο εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και εθνικό στρατηγικό σχέδιο πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων (ΕΣΣΠΔΑ). Είναι λογικό και οι περιφερειακοί σχεδιασμοί (ΠΕΣΔΑ) να χρειαστεί να προσαρμοστούν στο νέο εθνικό σχεδιασμό και στις προτεραιότητες της νέας νομοθεσίας. Πολύ δε περισσότερο, όταν είναι γνωστό ότι στην ΕΕ έχει ξεκινήσει διαδικασία αναθεώρησης της οδηγίας για τα απόβλητα 2008/98/ΕΚ.

Ανεξάρτητα από αυτό, με αποφάσεις της ενδιάμεσης διαχειριστικής αρχής περιφέρειας Αττικής στις 11/2/2011, ανατέθηκαν υπηρεσίες υποστήριξης για την εκπόνηση μελέτης επικαιροποίησης του ΠΕΣΔΑ Αττικής, καθώς και για την εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του επικαιροποιημένου ΠΕΣΔΑ. Η αρχική ημερομηνία παράδοσης και των δύο υποστηρικτικών μελετών ήταν η 31η/3/2011, η οποία με τέσσερις διαδοχικές αποφάσεις παρατάθηκε για τις 31/5/2011, τις 31/12/2011, τις 30/6/2012 και, τελικά, για τις 31/12/2012. Οι αποφάσεις για τις δύο τελευταίες παρατάσεις φέρουν την υπογραφή του κ. Σγουρού, ο οποίος, για μεγάλο χρονικό διάστημα, αρνιόταν να αναγνωρίσει το γεγονός. Υποτίθεται ότι οι παρατάσεις δόθηκαν μετά από σχετικά αιτήματα των αναδόχων, που κρίθηκαν εύλογα από την ενδιάμεση διαχειριστική αρχή.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ
Βουλευτής Β' Αθηνών

Επανειλημμένες παρεμβάσεις της κίνησης πολιτών «Πρωτοβουλία συνεννόησης για τη διαχείριση των απορριμμάτων», από το Νοέμβριο του 2012 μέχρι και τον Ιούνιο του 2013, προς την ενδιάμεση διαχειριστική αρχή περιφέρειας Αττικής, προς τις επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής και προς τον περιφερειάρχη και πρόεδρο του ΔΣ του ΕΔΣΝΑ έχουν προσκρούσει σε ένα τείχος σιωπής, ως προς το αποτέλεσμα του έργου της ανάθεσης των υποστηρικτικών μελετών. Χρειάστηκε να υπάρξει και προσφυγή στο Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, χωρίς αποτέλεσμα και αυτή.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάθεση των συγκεκριμένων υπηρεσιών υποστήριξης καταδεικνύει ότι η αποκεντρωμένη διοίκηση και η διάδοχή της αιρετή περιφέρεια Αττικής αναγνώρισαν και αναγνωρίζουν την ανάγκη επικαιροποίησης - αναθεώρησης του υφιστάμενου ΠΕΣΔΑ, ο οποίος, άλλωστε, προέβλεπε αυτή τη δυνατότητα τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η ανάγκη αυτή, όμως, θυσιάστηκε στο βωμό της προώθησης, με κάθε κόστος, της διαγωνιστικής διαδικασίας για τις τέσσερις νέες μονάδες επεξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων της Αττικής, με τα γνωστά βασικά χαρακτηριστικά: του συγκεντρωτισμού, της υπερδιαστασιολόγησης (ικανές να υποδέχονται για τα επόμενα 27 χρόνια το 85% των ΑΣΑ της Αττικής, σε σύμμεικτη μορφή), του υψηλού κόστους, του περιβαλλοντικού κινδύνου (ιδιαίτερα για τη Φυλή, που συντηρείται σαν πόλος «έλξης» του μεγαλύτερου μέρους των απορριμμάτων της Αττικής), της εκχώρησης του «φιλέτου» της διαχείρισης στο ιδιωτικό κεφάλαιο, μέσω ΣΔΙΤ και, τελικά, της υπονόμευσης κάθε θετικής πτυχής του νέου νομοθετικού πλαισίου.

Η ανακόλουθη αυτή τακτική της περιφέρειας Αττικής, του ΕΔΣΝΑ και, προσωπικά, του κ. Σγουρού συμπληρώνεται και από τις εξής, ακόμη, επιλογές:

- Δεσμεύεται το σύνολο των κονδυλίων του ΕΣΠΑ για έργα διαχείρισης των απορριμμάτων, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η δημόσια συμμετοχή στα τέσσερα έργα της Αττικής με τη μέθοδο των ΣΔΙΤ. Ενώ με τα χρήματα αυτά θα μπορούσε να καλυφθεί το σύνολο, σχεδόν, του κόστους ενός δημόσιου δικτύου αποκεντρωμένης διαχείρισης των ΑΣΑ, με έμφαση στη διαλογή στην πηγή, στην ανακύκλωση και στην

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ
Βουλευτής Β' Αθηνών

κομποστοποίηση.

- Παραγνωρίζεται το γεγονός ότι προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση των νέων έργων της Αττικής είναι η ύπαρξη περιβαλλοντικής αδειοδότησης, που απουσιάζει, αφού ο συγκεκριμένος χαρακτήρας των μονάδων δεν είναι γνωστός (αποτελεί αντικείμενο του ανταγωνιστικού διαλόγου).
- Περιθωριοποιείται το τεχνικό και επιστημονικό δυναμικό της περιφέρειας Αττικής και του ΕΔΣΝΑ, με την ανάθεση (στις 12/2/2013 και στις 13/5/2013), πάλι με εκτελεστικό όργανο την ενδιάμεση διαχειριστική αρχή, του συνόλου του υποστηρικτικού έργου των διαγωνισμών σε ιδιώτες. Πιθανότατα και το έργο του ανταγωνιστικού διαλόγου, ανάμεσα στον ΕΔΣΝΑ και στα εργολαβικά σχήματα.

Με βάση τα παραπάνω, είναι σχεδόν προφανές ότι η διαδικασία fast track, που έχει επιλεγεί για την υλοποίηση ενός αντιπεριβαλλοντικού, φιλοεργολαβικού μοντέλου διαχείρισης των απορριμμάτων της Αττικής, κινείται στα όρια της νομιμότητας, με εμφανή τον «κίνδυνο» σοβαρών εμπλοκών στο επόμενο διάστημα. Ως προς το τελευταίο, αξίζει να σημειωθούν και τα εξής:

- Στην απάντηση του επιτρόπου Janez Potocnik, στις 15/5/2013, σε επιστολή του περιφερειακού συμβούλου Ν. Γαλανού αναφέρεται: *«Οι Ελληνικές αρχές βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη διαδικασία αναθεώρησης τόσο του εθνικού, όσο και του περιφερειακού, σχεδιασμού σχετικά με την διαχείριση απορριμμάτων, σύμφωνα με το καινούριο Πλαίσιο για τα Απορρίμματα (Οδηγία 2008/98/EC) ώστε να αναδειχτεί καλύτερα η Ιεραρχία Απορριμμάτων, καθώς και οι προτεραιότητες που θα πρέπει να δοθούν σε άλλες μεθόδους διαχείρισης, όπως ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά την κατάσταση έτσι ώστε να εξασφαλίσει ότι οι περαιτέρω δράσεις που θα αναληφθούν στην περιοχή της διαχείρισης απορριμμάτων στην Περιφέρεια Αττικής, όσο και στην Ελλάδα γενικότερα, θα συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας της Ε.Ε.»*.
- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, με την έκθεσή του 20/2012, εφιστά την προσοχή των κρατών - μελών, ώστε τα συγχρηματοδοτούμενα έργα να συμβάλλουν στην

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ
Βουλευτής Β' Αθηνών

επίτευξη των στόχων της πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων της ΕΕ. Απαντώντας, ειδικά, σε καταγγελία για τη φύση των έργων της Αττικής, το ΕΕΣ επισημαίνει στις 8/5/2013: *«Ενδέχεται να υπάρχει σημαντικός κίνδυνος οι τέσσερις μονάδες διαχείρισης αποβλήτων, εφόσον σχεδιαστούν και κατασκευαστούν σύμφωνα με την περιγραφή σας, να μην είναι σύμφωνες με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης».*

- Η επιτροπή των περιφερειών της ΕΕ, στην οποία μετέχει και ο κ. Σγουρός, γνωμοδοτώντας στη διαδικασία διαβούλευσης για την αναθεώρηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, κατέληξε σε κείμενο θέσεων, που αποτελεί πραγματικό κόλαφο για πολιτικές διαχείρισης των απορριμμάτων, σαν αυτές που προωθούνται στην Αττική και όχι μόνο.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί,

1. Θεωρείτε ότι το μοντέλο διαχείρισης των απορριμμάτων, όπως προδιαγράφεται από τους διαγωνισμούς για τα τέσσερα εργοστάσια της Αττικής, συμβαδίζει με το γράμμα και το πνεύμα του νέου νομοθετικού πλαισίου και με τις επισημάνσεις της έκθεσης 20/2012 του ΕΕΣ;
2. Επικροτείτε τη δέσμευση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ, για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Αττική, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν τα έργα ΣΔΙΤ;
3. Οι υποστηρικτικές μελέτες για την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, καθώς και ο εκπονούμενος νέος εθνικός σχεδιασμός διαχείρισης αποβλήτων, ενδέχεται να καταλήξουν σε πορίσματα, που θα ανατρέπουν πλήρως τον υφιστάμενο ΠΕΣΔΑ Αττικής. Πως συμβιβάζεται αυτό το ενδεχόμενο με την ταχεία προώθηση της δημοπράτησης έργων, που στηρίζονται στον υφιστάμενο σχεδιασμό; Για ποιο λόγο επιταχύνονται οι δημοπρατήσεις έργων και, ταυτόχρονα, καθυστερεί προκλητικά η ολοκλήρωση των νέων σχεδίων (εθνικού και περιφερειακού), σε σημείο που να δημιουργούνται υπόνοιες για ενδεχόμενη σκοπιμότητα;
4. Στις δημοπρατήσεις των τεσσάρων νέων εργοστασίων διαχείρισης απορριμμάτων της Αττικής έχει επιλεγεί η μέθοδος του ανταγωνιστικού διαλόγου. Βασικό της στοιχείο είναι η απροσδιοριστία της τελικής μεθόδου επεξεργασίας, η οποία θα προσδιοριστεί προς το

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ
Βουλευτής Β' Αθηνών

τέλος της διαδικασίας δημοπράτησης. Από την άλλη, προϋπόθεση για την ένταξη των έργων στο ΠΕΠ Αττικής είναι η ύπαρξη των αναγκαίων περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, σύμφωνα με τη σχετική πρόσκληση. Θα γίνει επίκληση των υπάρχουσών περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων (ΟΕΔΑ Κερατέας - 3/12/2003, ΟΕΔΑ Γραμματικού - 5/12/2003, ΕΜΑΚ ΙΙ και βιολογικής ξήρανσης σε Α. Λιόσια και Φυλή - 5/1/2011); Πως συμβιβάζονται τα παραπάνω, όταν οι τελικές λύσεις στον ανταγωνιστικό διάλογο ενδέχεται να είναι τελείως διαφορετικές από αυτές που περιγράφονται στις παραπάνω περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις;

5. Πώς τεκμηριώνεται ότι οι υποστηρικτικές μελέτες για την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, καθώς και τα 10 υποέργα υποστήριξης, που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις της ενδιάμεσης διαχειριστικής αρχής (στις 12/2/2013 και στις 13/5/2013), δεν μπορούν να υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες της περιφέρειας ή του ΕΔΣΝΑ; Υπάρχουν σχετικά αιτήματα ή απόψεις από τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα ή πρόσωπα και ποια είναι αυτά; Υπάρχουν αποφάσεις του κ. Σγουρού ή άλλων αρμοδίων προσώπων ή υπηρεσιών, στα πιθανά αυτά αιτήματα ή τις θέσεις;
6. Έχουν παραληφθεί οι παραδοτέες μελέτες για την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ και τη ΣΜΠΕ, από τις αντίστοιχες επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής; Αν όχι, για ποιο λόγο και σε τι ενέργειες έχει προβεί η περιφέρεια Αττικής και ο ΕΔΣΝΑ;
7. Ποια είναι η προβλεπόμενη διαδικασία, από δω και στο εξής; Θα προωθηθούν οι παραδοτέες μελέτες σε κάποια υπηρεσία της περιφέρειας Αττικής ή του ΕΔΣΝΑ και σε ποια συγκεκριμένα; Ποιος θα εκπονήσει την τελική μελέτη επικαιροποίησης του ΠΕΣΔΑ και τη ΣΜΠΕ του ΠΕΣΔΑ; Με ποιο χρονικό ορίζοντα;
8. Ποια πρόσωπα ή υπηρεσίες του ΕΔΣΝΑ θα τον εκπροσωπήσουν στον ανταγωνιστικό διάλογο με τα σχήματα που θα πάρουν μέρος στη β' φάση των διαγωνισμών; Στα παραπάνω υποέργα υποστήριξης περιλαμβάνονται υπηρεσίες εκπροσώπησης ή υποστήριξης του ΕΔΣΝΑ στον ανταγωνιστικό διάλογο;

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ
Βουλευτής Β' Αθηνών

Ζητείται η κατάθεση των παρακάτω εγγράφων:

1. Των υποστηρικτικών μελετών για την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ και τη ΣΜΠΕ, εφόσον έχουν παραληφθεί.
2. Των πρακτικών παραλαβής από τις αντίστοιχες επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής, με τη σήμανση της ημερομηνίας παραλαβής.
3. Τα αιτήματα (8) των αναδόχων των παραπάνω έργων για τις διαδοχικές παρατάσεις του χρόνου παράδοσης.
4. Των αποφάσεων της ενδιάμεσης διαχειριστικής αρχής, με τις οποίες τεκμηριώνεται η σύμφωνη γνώμη της στα παραπάνω αιτήματα.
5. Των αποφάσεων, στις οποίες περιγράφεται το ακριβές αντικείμενο των 10 υποέργων υποστήριξης, που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις της ενδιάμεσης διαχειριστικής αρχής με α.π. 99/12.2.2013 και 99/13.5.2013.

Υποστηρικτικό υλικό

- Αποφάσεις της ενδιάμεσης διαχειριστικής αρχής (4)
- Έκθεση 20/2012 ΕΕΣ
- Επιστολή ΕΕΣ
- Επιστολή Janez Potocnik
- Γνωμοδότηση επιτροπής περιφερειών

Η ερωτώσα Βουλευτής

Σοφία Σακοράφα